

DUBBELDIK
ZOMERNUMMER

GEHEEL anders

**Hoe
bestaat
het?**

35 jaar LVCW

**35 jaar CW de
Wandelmeent**

Met:

CW-WOON-TEST

'Gewoon Anders' is het blad van de Landelijke Vereniging Centraal Wonen (LVCW)

Postbus 19163, 3501 DD Utrecht
06-13015869
Internet: www.lvcw.nl
Mail: info@lvcw.nl

Prikbord: www.woongroep.net

Abonnementen
€ 10,- per jaar.

Aangesloten woongemeenschappen krijgen per 6 huishoudens 1 exemplaar van ieder nummer ter verspreiding onder de leden.

Opzegging voor 1 oktober.

Losse nummers € 3,50 excl. porto
Voor een proefnummer mail:
info@lvcw.nl

Redactieadres
Oosterweg 2 c
1968 KN Heemskerk
Mail: heleentoet@xs4all.nl

Gastredactie
Willeke Visser
Riana Schoenmakers

Adviezen
Anna Dijkhuis
Heleen Toet
Flip Krabbendam

Foto voorpagina
Centraal Wonen Hilversum

Auteursrechten
Overname van artikelen en illustraties is niet toegestaan zonder toestemming van de redactie.

Is er interessant nieuws uit je project, schrijf ons dan. Wie schrijft die blijft. Jij kan het ook!

Vormgeving en druk
Drukkerij Pasklaar
Sittard

Voorwoord

Het is de redactie van Gewoon Anders een groot genoegen de gastredactie van Geheel Anders aan u voor te stellen: Riana Schoenmaker, aspirant bestuurslid van de LVCW en Willeke Visser van CW De Wandelmeent in Hilversum.

Hoe is dat zo gekomen?

CW De Wandelmeent, het eerste nieuwgebouwde Centraal Wonenproject, is in 1977 opgeleverd en bestaat nu vijfendertig jaar. De Landelijke Vereniging Centraal Wonen viert dit jaar ook haar vijfendertigjarig bestaan. Dit dubbele jubileum viert de Landelijke Vereniging met een speciale 'glossy' uitgave van Gewoon Anders, dat voor de gelegenheid is omgedoopt in 'Geheel Anders'. Het thema van deze 'glossy' is: Hoe bestaat het?

Het bestaat al vijfendertig jaar, het bestaat nog steeds, maar de vraag is ook: HOE? Is Centraal Wonen nog -of misschien wel juist!- van deze tijd? Hoe ziet de toekomst er voor Centraal Wonen uit?

We hopen dat deze Geheel Anders ook andere CW-groepen zal inspireren om volgend jaar en de jaren daarna ook eens een GA te redigeren!

Redactie van Gewoon Anders

DEZE EDITIE

De beginjaren	blz. 3
Column Willeke Visser	blz. 7
35 jaar LVCW	blz. 8
Bewoners van de Wandelmeent	blz. 14
LVCW wint prijs	blz. 18
Interview met Adri Duijvendak	blz. 20

Doe de TEST!	blz. 12
Centraal Koken	blz. 24
Check je horoscoop!	blz. 26

WEET JE DAT OOK CW-VROUWEN MEE DOEN AAN CABRIO-RINGSTEEKEN VOOR GOOISE VROUWEN? ZIE HIER HET BEWIJS.

Oud-bewoner Gerard Hulshof over de beginjaren van de Wandelmeent

'WE VOELDEN ONS BETROKKEN BIJ ONZE OMGEVING'

Tekst **Emely Nobis**

Gerard Hulshof woonde in een rijtjeshuis in een 'nogal truttige' buurt in Hilversum, toen zijn echtgenote hem meenam naar een voorlichtingsbijeenkomst van Centraal Wonen Hilversum. Dat was in 1974. Bijna drie jaar en heel veel vergaderingen later nam het gezin, met drie kinderen, intrek in de Wandelmeent. 'We hadden een sterke behoefte om het anders te gaan doen.'

Is er behoefte aan een gezamenlijke wasserette of koopt iedereen z'n eigen wasmachine? Komen er gezamenlijke ruimtes en voorzieningen, zoals een logeerkamer? Welke kleuren krijgt het complex? Moeten alle huizen even groot worden of juist niet? Hoe regelen we de financiën? Tijdens de kennismakingsweekenden en maandelijkse vergaderingen die voorafgingen aan de verhuizing naar de Wandelmeent, moesten de beoogde bewoners over allerlei praktische en principiële zaken knopen doorhakken.

We hebben de psychologen eruit gegooid

Om dit precair geachte groepsproces soepel te laten verlopen, had het ministerie van Volkshuisvesting zelfs psychologen ter beschikking gesteld. Gerard Hulshof, indertijd programmadirecteur bij KRO-televisie, denkt er met huiver aan terug. 'Die psychologen leerden ons om dingen tegen elkaar uit te spreken. Ze kwamen ook naar onze kennismakingsweekenden. Dan kwam je 's ochtends de ontbijtruimte binnen en moest je elkaar een hand geven, de ander in de ogen kijken en iets persoonlijks zeggen. Het gaf ons het

gevoel gemanipuleerd te worden. Er waren tien groepen van telkens vijf huizen die gevuld moesten worden, en ik herinner me nog het weekend beslist zou worden wie bij wie in het blok zou komen te wonen. De psychologen hadden bedacht dat we op zondag volgens een bepaalde procedure "voor elkaar zouden kiezen". In de praktijk bleek de helft van de mensen de avond van te voren in de bar al onderling afspraken te hebben gemaakt. De andere helft voelde zich verraden en dat heeft nog lang gespeeld. En de psychologen hebben we ook weggestuurd. Zo eindigde dat experiment: wat mij betreft een zwarte bladzijde in geschiedenis van Centraal Wonen. Een deel van de groep was overigens al in een eerder stadium afgehaakt.'

Hulshof omschrijft die afhakers als

princiepelijk en idealistisch. 'Het waren eerder mensen die pasten in een commune. Ze vonden bijvoorbeeld dat je geen enkel besluit mocht nemen dat ook in je persoonlijk voordeel was. En dat iedereen met iedereen moest kunnen wonen; je mocht niet kiezen voor burens die je aardig vond.'

Andere bewoners, waartoe hij zichzelf rekent, waren meer pragmatisch en realistisch. 'Ik denk dat een behoorlijk grote groep van de instappers dringend verlegen zat om woonruimte en/of sociale contacten. Mijn vrouw en ik woonden met drie jonge kinderen in een rijtjeshuis in een nogal truttige buurt. We hadden een sterke behoefte het anders te gaan doen en dit was een heel aantrekkelijk project. De huren waren laag, je had veel ruimte, een sauna die niets kostte en een ruimte waar je koffie kon drinken. Een heleboel luxe dus die je nooit kunt organiseren als je zelf een huis hebt. En voor kinderen was het helemaal fantastisch: de straat was fiets- en autovrij, dus ze konden zonder risico buiten spelen. En er was altijd wel iemand die wilde oppassen.'

Natuurlijk kwam er wel een bepaald type mens op het project af. 'Je weegt voor jezelf af of het samenleven met zo veel mensen je trekt. Daar kies je toch eerder voor als je je betrokken voelt bij je omgeving en bij de maatschappij. Wij deelden een keuken met onze burens en aten twee keer per week samen, en daarnaast een keer per week met vrienden uit een ander blok. We hadden een roos-

ter voor schoonmaken, koken en financiën. Zelf heb ik het altijd als heel verrijkend ervaren. Je bent veel dichterbij normaal bij je burens, kent hun opvattingen en hobby's. En mijn kinderen zijn nu nog bevriend met de kinderen met wie ze samen opgroeiden.'

Als er in de beginjaren al mensen vertrokken, was dat meestal niet omdat ze zich niet thuis voelden in het project maar omdat ze gingen scheiden. Hulshof: 'Ik heb echt-paren gezien die dachten en verwachtten dat hun huwelijk gered zou worden door het samenleven met andere. Het tegendeel bleek het geval. Toneelspelen in een anonieme

woonomgeving is lang vol te houden; in een groep is het erg moeilijk.' Natuurlijk waren er onderlinge discussies.

Over de leeftijd waarop kinderen zonder toezicht in de speelruimte mochten verblijven bijvoorbeeld. En ach, zegt Hulshof: 'Er is weleens een mevrouw geweest die de huur nooit betaalde en die de burens recht van overpad wilde ontzeggen. Dat was echt een puist in de straat en die heeft een half jaar geëttend. Toen heeft de woningcorporatie op ons verzoek een alternatieve woning voor haar geregeld. Keurig toch? Wat mij betreft waren de problemen niet groter dan dat mensen een gebruiksaanwijzing hebben waarmee je het moet zien te klaren. Uiteindelijk gaat het om de vraag of er voldoende openheid is om bij elkaar te zitten als er iets speelt en samen een oplossing te zoeken.'

Wel benadrukt hij dat een aantal basale zaken goed moeten zijn geregeld. 'In de jaren zestig was er al een Centraal Wonen-project in Hamburg, Duitsland. Daar ving men uit solidariteit drop-outs en verslaafden op, van schoonmaken kwam het niet meer, van gezamenlijkheid eigenlijk ook niet. Binnen een paar jaar was het hele project verloederd. Wij hadden onze zaken wel goed geregeld, met een bestuur voor de financiën en een bewonersvereniging voor de onderlinge samenhang, zodat zakelijke geschillen en gezelligheid niet botsten.'

Ook de bouwwijze, met telkens een cluster van 4 of 5 woningen van verschillende grootte met een gemeenschappelijke tuin, berging en keukens, droeg bij aan het succes. 'Als je ruzie kreeg met je burens, kon je naar een ander blok

'De meeste bewoners waren pragmatisch en realistisch'

verhuizen. Als je kinderen kreeg, kreeg je desgewenst een groter huis. En als je ging scheiden, kon je kleiner gaan wonen. Dat hield het verloop laag. Bovendien hadden we een aantal huizen voor kamerbewoning. De jongeren uit die huizen stroomden, als ze ouder werden en een relatie kregen, vaak door naar een gewone woning. Zo regelden we onze eigen opvolging. En de gemeenschappelijke tuin leidde tot veel onderling sociaal verkeer. Later is Centraal Wonen in Huizen mislukt, volgens mij omdat het flatgebouw was, met lange gangen en donkere trappenhuisen – waar het niet gemakkelijk tot spontane ontmoetingen komt.'

Huizen was slechts één van de vele projecten die in navolging van Hilversum werden gebouwd. Want toen de Wandelmeent er eenmaal stond, was de belangstelling, en de navolging, groot. Elke paar maanden kwam er wel een filmploeg om het bijzondere project in beeld te brengen, uit heel Europa. Het project won zelfs een prestigieuze Duitse bouwpreis. Wel bleef de Wandelmeent een vreemde eend in de buurt, stelt Gerard Hulshof met enige spijt vast. 'In het begin moesten we opboksen tegen veel vooroordelen. Ze zagen ons als hippies in een commune – waar iedereen het met iedereen doet. Maar zeker toen we zo veel publiciteit kregen en mensen beter konden weten, bleef de straat toch geïsoleerd in de wijk. Dat lag ook aan onszelf. We zijn te veel een dorp in een dorp gebleven. Als kinderen vriendjes en vriendinnetjes buiten het project krijgen en als bewoners actief deelnemen aan het wijkleven, bijvoorbeeld in het wijkbestuur of de kaartclub, is de kans groter dat groepswonen normaal wordt gevonden. Zelf ben ik in een koor in de wijk gaan zingen en dat doe ik nog steeds: een keer in de week.'

De integratie van Centraal Wonen-projecten in de buurt is volgens Hulshof belangrijker dan ooit. 'Nederland is een verzameling van individuen geworden. Enerzijds is

de behoefte om samen dingen te doen ontzettend groot bij mensen, anderzijds ontbreekt de natuurlijke habitat waarin je dat kunt doen omdat de samenhang in buurten en wijken is weggefallen. In de Wandelmeent zelf is de gezamenlijkheid nu zelfs dominantier dan vroeger. Toen was er een keer per jaar een rommelmarkt en soms een filmavond. Nu is er elke week filmavond en treden de bewoners voor elkaar op tijdens klassieke concerten... het saamhorigheidsgevoel was en is dus groot. Het zou mooi zijn als dat gevoel zich zou uitstrekken tot de wijk.' De vraag of Centraal Wonen in deze tijd nog bestaansrecht heeft, beantwoordt Hulshof dan ook met een volmondig 'ja'. 'Alleen al omdat mensen verschillen in hun woonbehoefte, moet je verschillende woonvormen aanbieden, van commune tot anonieme flat en alles daar tussenin. Maar het initiatief moet, net als bij ons indertijd, wel vanuit de bewoners zelf komen. Pas als er voldoende mensen zijn die het willen, moet je gaan bouwen. Tegenwoordig is er de neiging om eerst te gaan bouwen en dan pas mensen te zoeken die het willen.'

Hoe bijzonder het wonen in de Wandelmeent was, heeft Gerard Hulshof vooral ervaren toen zijn vrouw kanker bleek te hebben. Ze is overleden in 1997 en in het jaar daarvoor heeft ze geen dag in het ziekenhuis gelegen.

'Ze werd verzorgd door drie verpleegsters, die tevens medebewoners in het project waren.'

In 2000 kwam hij

een oude buurvrouw uit de straat tegen, die ooit voorzitter van de landelijke vereniging Centraal Wonen bleek te zijn geweest. 'Onze kinderen hebben hun hele jeugd met elkaar gespeeld en kennen elkaar heel goed. Dat was heel bijzonder en kon bijna geen toeval zijn.'

Ze werden verliefd, zijn inmiddels getrouwd en wonen samen in Amsterdam – waar zijn echtgenote een eigen praktijk heeft. Aan de Wandelmeent heeft Gerard Hulshof mooie herinneringen, maar hij mist het project niet. 'Als je zo'n nieuwe stap zet, vertrek je zonder heimwee.'

We zijn te veel een dorp in een dorp gebleven'

Nanda 46

Van VleKanten JAREN GELEDEN LEEK HET MIJ HEEL LEUK, ZO'N CENTRAAL WONEN GROEP. MAAR TOEN IK HOORDE DAT ZE DAAR EINDELOOS AAN HET PRATEN WAREN VOORDAT ER IETS BESLIST KON WORDEN – SOCIOCRATIE NOEMEN ZE DAT – MOEST IK ER NIET AAN DENKEN!!

Hoe

bestaat het!

Ja, het bestaat en ik neem er deel aan, aan deze manier van wonen en leven. Met mijn gezin en familie, want ook onze zoon met zijn vriendin en twee kinderen wonen in dezelfde straat.

Wat zijn nou de mensen die in Centraal Wonen wonen? Je vrienden, je buren, je medebewoners of ook wel eens mooi gezegd, je wooncollega's. Ja, zo ervaar ik het wel: mijn wooncollega's. Mensen waar ik wat mee heb, wat mee doe, afspraken mee heb en goed ken, maar zodra ze gaan verhuizen zijn ze meteen uit mijn beeld en zie ik ze eigenlijk nooit meer. Ook mis ik ze niet.

We zeggen wel: "we gaan elkaar opzoeken en natuurlijk wil ik je nieuwe huis zien", maar het blijft meestal bij 1 keer.

Hoe komt dat nou??

Ik denk dat het belang om iets met elkaar te delen, te wonen, als een zeepbel uit elkaar patst en het doel weg is waar we het voor deden.

Zelfs als mensen een paar straten verder op gaan wonen maakt het lastig.

Ik beloof echt regelmatig langs te komen maar het gebeurt niet.

Het gezamenlijke belang en de afspraak om zo te wonen en te leven met elkaar valt weg, die verbinding is verbroken.

Ik ervaar in mijn manier van wonen ook nog verschil tussen familie, vrienden, buren, en de anderen. Die anderen, dat zijn de wooncollega's die op een andere afdeling werken.

De buren dat zijn de collega's van de afdeling, zij zijn er ook voor het kopje koffie en het gezamenlijk lunchen, en wat we meer delen. Dan heb je nog vrienden voor het lief en leed, en familie voor altijd.

Dus eigenlijk zijn familie en vrienden belangrijk voor het meer privé en persoonlijke, (net als in een niet-Centraal Wonen), en de buren en anderen voor de vorm van wonen.

Gek eigenlijk dat het zo'n dun lijntje is, je hoort bij de groep of je hoort niet bij de groep.

Oei, misschien best wel een wankel bestaan, maar gelukkig is niemand onmisbaar. Er gaan mensen uit het collectief en er komen weer nieuwe mensen in.

Het collectief verandert daardoor van vorm: soms wat ronder en soms wat meer ovaal, soms wat slapper, dan weer wat steviger.

Alleen als we niet meer in die mooie idealen geloven gaat het bijzondere er gauw af en zijn we een gewoon straatje, met af en toe een barbecue.

Nee, we willen iets anders zijn met elkaar dan 'meer van dat wat er al is'.

Daarom deze mooie en toch ook "zo ingewikkelde en hard aan moeten werken" woonvorm.

Laten we elkaar daarom wooncollega's noemen en goede sollicitaties voeren om daarmee onze woonvorm te ontwikkelen en in stand te houden.

In deze tijd van krimp de ruimte zoeken voor onze idealen.

Aan het werk collega's!

Willeke Visser.

HOE BESTAAT HET?

ONTSTAAN VAN DE LANDELIJKE VERENIGING

Als aspirant bestuurslid van de LVCW merk ik regelmatig dat ik te maken heb met een vereniging die een geschiedenis van vele jaren heeft. Iedere bijeenkomst kom er achter dat ik een heleboel dingen (nog) niet weet. Zo vraag ik me o.a. af hoe het kan dat we tegelijkertijd het 35-jarig bestaan van het eerste centraal wonenproject vieren en ook van het 35-jarig bestaan van de landelijke vereniging. Daar heb je toch meer dan één project voor nodig? Tijd voor een goed gesprek! En wel met Peter Bakker, de huidige voorzitter van de LVCW.

door **Riana Schoenmakers**

Na afloop van onze bestuursvergadering, in ons nieuwe kantoor aan de Lauwerecht in Utrecht, vertrekken we met z'n allen richting onze vaste "Chinees". Geld wordt bij elkaar gelegd. De menukaart hoeven we niet te zien. Iedere keer weet de kok ons weer te verrassen met een aantal overheerlijke gerechten. Een goede (al jaren bestaande traditie) waar ik graag aan mee doe.

Tijdens het eten krijg ik te horen dat alles begonnen is met een oproepje in de krant van Lies van Dooremaal. Dit was de tekst: "wie ontwerpt een wooneenheid met een centrale keuken, een eetzaal, een wasserij, een kindercrèche, studieruimte, gezamenlijk te gebruiken logeerkamers, en daarboven of daaromheen eigen kleine wooneenheden voor elk gezin: een woonkamer, wat slaapkamers, een piepklein keukentje, een douche en een toilet?" Het aantal reacties was overweldigend.

Belangstellenden startten in 1970 de "CW Midden groep Nederland". Al snel werd duidelijk dat zij zich zouden

moeten gaan richten op het vormen van initiatiefgroepen voor de eigen woonplaatsen. Een procesbegeleider werd aangesteld. De contacten tussen de verschillende initiatiefgroepen bleven bestaan.

In 1977 zijn CW "de Wandelmeent" in Hilversum en "CW De Beuk" in Rotterdam van start gegaan. De eerste nieuwbouw, de tweede ontstaan door verbouw van een oud pand. Besloten werd om toen ook de LVCW op te richten en een landelijk blad te starten: "Gewoon Anders", al jaren ons visitekaartje.

De doelstelling van de landelijke vereniging is:

1. Het bevorderen van de totstandkoming van gemeenschappelijk wonen projecten door informatie ter beschikking te stellen aan initiatiefgroepen en belangstellenden.
2. Het behartigen van de belangen van opgeleverde projecten.

35 JAAR LVCW!

Riana Schoenmakers

3. Het leveren van bijdragen aan de beleidsontwikkeling door de rijks- en plaatselijke overheden op het gebied van volkshuisvesting.
4. Het mogelijk maken en bevorderen van informatie en ervaringsuitwisseling tussen de aangesloten centraal/gemeenschappelijk wonen projecten.

Vooraf in de jaren 80 zijn heel veel centraal wonen projecten gerealiseerd. Dit heeft zich in een wat rustiger tempo voortgezet in de 90-er jaren en nog steeds komen er centraal wonen projecten bij.

Hoewel er bij de meeste projecten aandacht voor ecologie is, geven een aantal initiatieven extra aandacht aan duurzaamheid

Kennis- en informatieoverdracht

Gelukkig hoeft niet ieder project of woongemeenschap zelf het wiel opnieuw uit te vinden. Er is veel kennis voorhanden, ontwikkelt en beschikbaar. Zo zijn er o.a. :

- themamiddagen, voorbereid en aangedragen door lidprojecten
- consultants voor initiatiefgroepen maar ook voor bestaande projecten
- de boeken "Centraal Wonen in Beeld I en II" en "Centraal Wonen in Nederland"
- de video "rondleiding door en ervaringen van projecten"
- "Het luchtkastelenspel" voor initiatiefgroepen
- De website met o.a. een eigen kennisbank

Samenwerking met andere organisaties

In 2004 vond de overheid dat zij teveel gesprekspartners hadden. Ze wilde graag dat de organisaties, die op hetzelfde terrein actief waren, meer gingen samenwerken. De LVCW en de LVGO (Landelijke Vereniging voor Gemeenschappelijk wonen van Ouderen) hebben toen, nog samen met Wonen van Senioren op Boerderijen (WSB), de stichting Federatie Gemeenschappelijk Wonen (FGW)

opgericht. Om financiële redenen heeft de WSB na een paar jaar moeten afhaken. De andere 2 verenigingen dragen jaarlijks financieel bij aan de Federatie.

De samenwerking heeft al het nodige opgeleverd. Allereerst een subsidie voor het opzetten en onderhouden van een kennisbank op internet met heel veel informatie op allerlei terreinen van gemeenschappelijk wonen. Verder is met subsidie een brochure gemaakt over verschillende vormen van gemeenschappelijk wonen. Een andere brochure gaat over gestippeld en harmonica woongemeenschappen.

Er is in 2008 onderzoek gedaan naar de onderlinge steun van ouderen in woongemeenschappen.

Het was de eerste vier-vijf jaar mogelijk om een parttime projectleider te betalen. Hij heeft in die tijd veel contacten gelegd waar we nog steeds profijt van hebben.

De FGW organiseert jaarlijks de "Open Gemeenschap-

pelijkwonen dag", met het doel het gemeenschappelijk wonen bekender te maken. Tot slot wordt er vaker, dan voorheen, een gesprek gevoerd met 'Den Haag'.

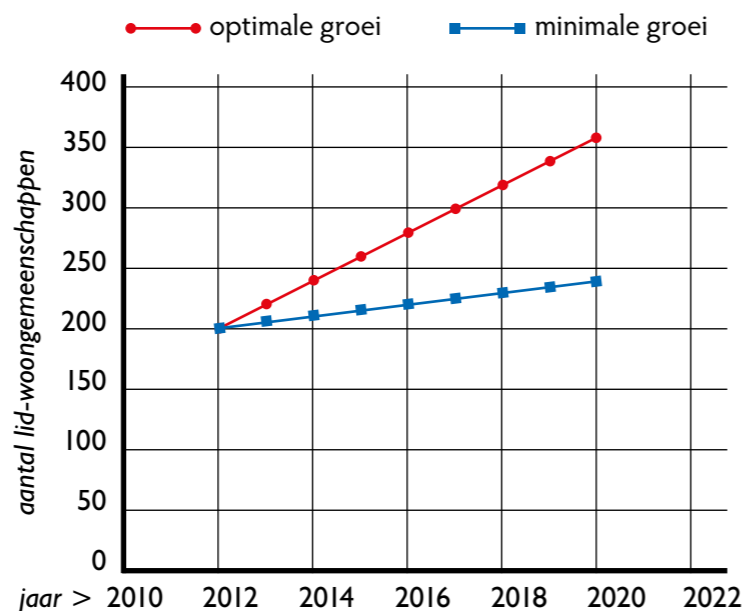
10 jaar geleden is binnen de LVCW besloten dat de vereniging zich richt op alle soorten woongemeenschappen.

Internationaal

Nederland is niet het enige land waar zich centraal wonenprojecten bevinden. In Zweden bestaan al net zo lang als in Nederland centraal wonen achtige woongemeenschappen. In Denemarken ontstonden al eind jaren 60 de eerste projecten.

In de Verenigde Staten van Amerika, België, Groot Britannië en Australië ontstaat het in de jaren 90. Men noemt het hier cohousing'. De laatste jaren zien we ook een opkomst in o.a. Italië, Japan, Spanje, Duitsland en Finland. Op diverse manieren zijn er contacten.

Wat is de toekomst van de L.V.C.W. over -pakweg- 5 jaar?

De toekomstverwachtingen van Peter Bakker

- De LVCW en LVGO zijn dan opgegaan in één vereniging. Samen zijn er op dit moment 200 woongemeenschappen. Hij hoopt dat er dan zeker 300 woongemeenschappen lid zijn
- Meer aansluiting met andere woongemeenschappen zoals woon-werkprojecten, eco-projecten.
- Een nauwere samenwerking met professionele ondersteuners
- Uitbreiding van het aantal landen dat meedoet met de jaarlijkse "Open Gemeenschappelijkwonen dag".
- Een ruimere keuze hoe een woongemeenschap gefinancierd kan worden.

(advertentie)

LVCW is op zoek naar een
PENNINGMEESTER
Interesse of meer informatie? Bel 0613015869

Peter noemt gemeenschappelijk wonen een 'broedplaats voor basis democratie': een plek waar bewoners verantwoording nemen over hun directe omgeving en in onderlinge afstemming beslissen hoe dingen binnen de gemeenschap worden gedaan.

Ik ben weer wat wijzer geworden. Tijd om 'het Paradijs' te verlaten!

Het is niet altijd even gemakkelijk om mijn weg te zoeken/vinden. Maar het is wel heel boeiend. Ik zie veel, ik hoor veel, ik ontmoet mensen. Het maakt mij ook weer scherp. Het prikkelt en activeert me.

Kortom een vereniging waar ik het boeiend vind om me voor in te zetten. Daarbij is het nog eens gezellig ook! En dat is mooi meegenomen.

DEVENTER

TEST JE ZELF

Iedereen vraagt zich wel eens af 'Pas ik wel in de groep' of 'Past m'n buurman wel in de groep.' Zoiets kun je natuurlijk openlijk vragen, maar je haalt dan waarschijnlijk meer overhoop dan je wilt en het is de vraag of iedereen eerlijk genoeg is. Daarom deze test –voor het eerst gepubliceerd in 1989– waarmee je op een directe en objectieve manier kunt onderzoeken of je wel op de juiste plaats zit.

Flip Krabbendam

Vraag 1 DE INBREKER

Je wordt 's nachts wakker van een vreemd geluid in huis. Misschien wordt er wel ingebroken... Wat doe je?

- a Je denkt: 'm'n eigen kamer zit goed op slot, en in de is toch niks te halen' en je draait je nog eens lekker om.
- b Je ergert je aan het feit dat inbrekers altijd komen bij mensen die toch al weinig hebben, maar je moet jezelf eerlijk bekennen dat je niet kunt besluiten om op te staan om ertegen op te treden.
- c Je trekt het hoognodige aan en je gaat er op af met de oude honkbalknuppel die je voor dit soort gelegenheden altijd naast je bed hebt staan.
- d Je luistert nog eens goed waar het geluid vandaan komt en als het inderdaad verdacht is bel je de politie.
- e Je wacht gespannen achter je eigen deur of je nog een ander lid van je groep hoort. In dat geval ga je er samen op af.

Vraag 2 VERJAARDAGEN

Er is iemand jarig in de groep. Wat vind je ervan: worden verjaardagen gevierd of hoeft dat niet zo.

- a Een verjaardag is een goede gelegenheid om iemand eens in het zonnetje te zetten.
- b Als er feest gevierd wordt ben ik altijd van de partij.
- c Het is jammer dat men alleen de verjaardagen van sommigen onthoudt. Dat neemt niet weg dat je iedereen een leuke verjaardag gunt.
- d Verjaardagen moeten uitbundig gevierd worden. Zoiets maakt van een groep pas een echte groep.
- e Een groep is meestal wat 'anarchistisch' georganiseerd, maar als het menens is, wil het best meewerken om er een feest van te maken.

Vraag 3 PROBLEMEN

Iemand heeft een probleem met de groep. Ga je er iets aan proberen te doen of niet. Wat zeg je?

- a Een groep kan makkelijk uit elkaar vallen. Eenheid is erg belangrijk. Desnoods moet er een meerderheidsbeslissing genomen worden. Dat is het meest democratisch.
- b Soms is het al genoeg als je eens goed naar iemand luistert. Jammer genoeg kun je het niet altijd oplossen. Dan is er alleen een noodoplossing mogelijk.
- c Problemen zouden vaak makkelijk op te lossen zijn, als de mensen om wie het gaat maar niet zo eigenwijs waren.
- d Als iemand een probleem heeft, is dat z'n eigen verantwoordelijkheid om er wat aan te doen. Dan hoeft ook de sfeer in de groep er niet onder te lijden.
- e Iedereen heeft natuurlijk problemen. En we moeten ook aan elkáár denken. Helaas kan ik slecht tegen spanningen. Die wreken zich al gauw met hoofdpijn.

Vraag 4 NIEUWE AANKOOP

In de gemeenschappelijke keuken is een nieuw koffiezetapparaat nodig. Maar de keuze is moeilijk te maken. Wat is je reactie?

- a Ik heb dat al eerder voorgesteld maar toen werkte het ook niet. Ik zie wel of ze een goede keus maken. Ik laat iedereen vrij.
- b Een koffiezetapparaat is toch helemaal niet belangrijk. Als ik echt lekkere koffie wil, dan zet ik die wel een keer thuis.
- c Je hebt nu eenmaal soms iets nieuws nodig. En een beetje overleg hoort erbij in een groep.
- d Het is jammer dat mensen zo moeilijk te overtuigen zijn van wat de beste oplossing is.
- e Ik vind dat voor alle voorstellen wel iets te zeggen is. Ik zal me aansluiten bij de meerderheid.

Vraag 5 KOOKBEURT OVERGESLAGEN

Je zou voor de groep koken maar je hebt het erbij laten zitten, toen je met anderen in de stad was. Wat zeg je?

- a Ik wilde wel koken, maar ik was met anderen, en ik kon écht niet weg zonder problemen te krijgen.
- b Hoe kon ik zo stom zijn; ik zal de volgende keer iets extra lekkers klaarmaken.
- c Soms zijn andere dingen gewoon belangrijker. Jullie hebben gewoon pech gehad, wat geeft het!
- d Ik hoop dat jullie erop vertrouwen dat ik een goede reden had om m'n beurt over te slaan.
- e Als je kookt zegt er nooit iemand dank je, en dat hoeft ook niet, maar als je het dan een keer vergeet, kunnen ze toch wel wat begrip tonen? Daarvoor wonen we toch ook een beetje in een groep?

Vraag 6 BREKEND GLAS

Er klinkt het geluid van brekend glas uit de groepskeuken. En je wilde net naar een afspraak gaan. Wat doe je?

- a Je laat je afspraak voorgaan en je rekent erop dat zoiets in een goede groep wel in orde komt.
- b Je gaat iemand zoeken om ervoor te zorgen dat het wordt opgeruimd.

3 A's of meer: Je bent een geboren leider. Dat heeft een groep wel eens nodig (als er niet meer dan één leider is). Als je 7 of 8 A's hebt dan zul je misschien gemerkt hebben dat er veel verloop in de groep is. Dat je de enige constante bent Dan is het tijd om de juiste conclusie te trekken: je bent een huistiran.

3 B's of meer: Je bent een gevoelig persoon. Het is goed dat de groep beseft dat ze rekening met anderen moet houden. Als je 7 of 8 B's hebt, dan ben je aardig op weg een geboren leider te worden, die anderen met fijnzinnigheden terroriseert, zonder dat ze je erop kunnen aanspreken. Wees niet verbaasd als mensen zomaar grof tegen je zijn.

3 C's of meer: Je bent een onafhankelijk persoon. Veel heeft de groep echter niet aan je. Dat geeft allemaal niks, zolang je maar niet automatisch gebruik maakt van alle gemakken die de groep je biedt. Dan blijf je goede burens. 7 of 8 C's: Hier ga je toch wel erg in de richting van een gewetenloze uitwoner. Alsof er niks aan de hand is teer je op de inspanningen van

- c Je waarschuwt een paar anderen en je blijft erbij tot de keuken weer bewoonbaar is. Want je gaat liever niet weg als er vernieling en wanorde in de keuken heerst.
- d Je gaat kijken of er al anderen zijn om samen weer enige orde in de chaos te brengen.
- e Je gaat kijken, en als er nog niemand is begin je vast met de ergste dingen op te ruimen.

Vraag 7 DE KAPPER

Je bent naar de kapper geweest en je ziet er werkelijk heel anders uit. Maar niemand merkt het op. Je denkt:

- a Het was eigenlijk een vergissing van de kapper. Ik houd er helemaal niet van om op te vallen. Dus als niemand iets zegt ben ik blij.
- b Geeft niet, ik was het zelf ook al weer bijna vergeten. Ik zou af en toe eens vragen 'hoe vind je m'n haar?'
- c Soms zie je gewoon dat mensen helemaal niet in elkaar geïnteresseerd zijn.
- d Je moet mensen wel eens een beetje helpen. Ik zou zeggen: 'Durven jullie niks te zeggen soms?'
- e Mensen merken me anders ook nauwelijks op. Dat hoeven ze toch ook niet te doen! Zulke dingen, ach, daar moet je niet over zeuren. Dan kan je wel aan de gang blijven.

anderen. Als je écht zo onafhankelijk bent als je denkt, dan hoef je ook niet in een groep te wonen.

3 D's of meer: Je bent een geweldige groepsgeenoot. Er moet een addertje onder het gras zitten, want mensen die goed in een groep passen weten dat ook wel zonder test. Dus waarom heb je deze test gedaan? Waarschijnlijk ben je niet helemaal eerlijk aan deze gunstige uitslag gekomen! Maak de test maar over en streep de échte antwoorden aan! Het kan zijn dat je in de war bent geraakt door andere groepsleden. Laat hen ook eens deze test maken. Dan weet je allicht meer. 7 of 8 D's: Doe alsjeblieft iets slechts, als het kan elke dag want zo'n vervelende padvinder als jij is voor niemand om uit te houden.

3 E's of meer: Je bent wat terughoudend, maar je bent wel iemand waar de groep op kan rekenen. Je mag gerust eens wat meer je eigen mening ugggen, anders wordt er te veel over je heen gelopen. 7 of 8 E's: Je bent een meeloper aan het worden en daar zou je wel eens spijt van kunnen krijgen. Bedenk dat het Derde Rijk ook heeft

Vraag 8 EEN GAST

Iemand heeft een gast. Is iedereen daar wel even blij mee? Wat denk je.

- a Ik accepteer het gewoon. Een groep moet nu eenmaal een beetje open zijn. Dat hoort erbij. Dat kan heelleuk zijn.
- b Ik vind het wel spannend om af en toe eens een vreemde te ontmoeten. Je leert je groepsgeenoten óók kennen door hun gasten.
- c Soms zijn gasten leuk. Dan blijf ik lang natiefelen. Zo niet, dan heb ik altijd wel genoeg te doen.
- d Het kan wel eens te veel zijn. Maar ja, wat doe je er aan? Ik laat niks merken, ik hou gewoon m'n mond. Vrijheid blijheid.
- e Als een gast zich ook echt als een gast weet te gedragen, en niet blijft plakken of het hoogste woord heeft, dan vind ik het in principe geen bezwaar.

		VRAAG							
		1	2	3	4	5	6	7	8
ANTWOORD	a)	C	D	E	B	E	C	E	E
	b)	B	C	D	C	D	A	D	D
	c)	A	B	A	D	C	B	C	C
	d)	D	A	C	A	A	E	A	B
	e)	E	E	B	E	B	D	B	A

Bepaal met bovenstaande tabel hoeveel hoofdletters A, B, C, D en E je hebt gescoord.

kunnen bestaan dankzij zulke vlijtige ossekoppen als jij.

Als je A's, B's en C's optelt en je komt op 5 of 6 dan is er sprake van een bijzondere situatie. Misschien heb je grinnkend je schouders opgehaald over de vriendelijke uitslag van de test tot nu toe. Maar je wist zelf wel beter. Welnu, de test ontmaskert je toch. Je schijnt te denken dat de groep er in de eerste plaats voor jou is! Kom je op 7 of 8 dan is het echt mis. Je valt door de mand als een pure egoïst die geen enkel middel schuwt om van anderen gebruik te maken. Bah!

Als je in geen van bovenstaande categorieën voorkomt dan zul je waarschijnlijk al heel wat onduidelijkheden met de groep achter de rug hebben. Raak je soms gemakkelijk in de war? Wil je wel in een groep wonen? Laat deze test je twijfels niet nog erger maken. Neem rustig de tijd om er achter te komen wat je wilt. Praat desnoods met degene in je groep die het hoogste aantal D's scoorde.

DÉ CENTRAAL WONEN-BEWONER?

Die bestaat niet!

De Wandelmeent: ik ben er net niet geboren, wel getogen. Na er 18 jaar gewoond te hebben kan ik niet anders zeggen dan dat de Wandelmeent toch een beetje in mijn bloed zit. Inmiddels is het alweer 7 jaar geleden dat ik vertrok uit deze bijzondere straat. Toch voldoe ik met mijn baan bij de NOS nog steeds wel aan het standaard beeld van een Wandelmeentbewoner: werkzaam in de zorg, het onderwijs, de omroep, de kunstwereld of een ander sociaal beroep. Het lijkt logisch dat Centraal Wonen een bepaald type bewoners aantrekt. Toch zijn er ook uitzonderingen op deze regel.

Ik ging op zoek naar dé Wandelmeentbewoner, maar dan een tikkeltje anders.

Tekst **Lotte Maas**
Foto's **Jeroen Duijvendak**

MARK van Eijk, financieel manager

Mark van Eijk (33) is 'via de achterdeur' in de Wandelmeent gekomen: hij trok in bij zijn partner Mark die daar al woonde. Voor een paar jaar. Althans, dat was de bedoeling: inmiddels woont hij er bijna 8 jaar. "In het begin zag ik het nog wel als een soort beperking. Je laat een scheet en binnen vijf minuten weet iedereen het, dat idee had ik erbij. Ik ben de straat na verloop van tijd gaan waarderen. Je raakt eraan gewend. Het heeft ook wel wat magisch. In welke straat zingen ze met kerst met de kinderen rond de kerstboom met een vuurtje erbij?", aldus Mark. Voor hem en zijn partner is het sociale aspect en tegelijkertijd het elkaar vrijlaten erg belangrijk. Zo hebben ze met het cluster heel bewust geen vaste afspraken voor cluster eten: "We kunnen zo drie maan-

den niet in het cluster eten, en dan ineens drie keer in de week. We eten gezamenlijk als we zin hebben, en dan is het meestal ook meteen uitgebreid en tot laat".

APART WERELDJE

Mark werkt als financieel manager en is hiermee één van de weinige Wandelmeentbewoners met een financiële achtergrond. Hierdoor is het voor hem lastig om met burens over zijn werk te praten: "Ik merk vaak al snel dat het geen zin heeft, omdat men niet goed begrijpt waar het over gaat. Het is een wereldje apart met vaktaal. Het grootste gedeelte van wat ik doe heeft pas over 5 of 10 jaar uitwerking. De meeste mensen hebben geen directe interesse in het proces hoe hun pensioen tot stand komt", vertelt Mark.

BEWUSTE KEUZE

De collega's van Mark zijn een heel ander slag mensen dan zijn burens. Mark: "Collega's hebben heel hard gelachen toen ik vertelde over mijn manier van wonen. Mensen in de financiële wereld wonen meestal in koophuizen met hoge hypotheek. Je komt niet vaak iemand tegen die in zo'n project als de Wandelmeent woont." Meestal legt hij wel uit hoe de straat in elkaar zit, en dat het een hele bewuste keuze is om er te blijven wonen. "Wat ook meespeelt is dat mijn partner en ik bezig zijn met een adoptietraject. Een kind hier laten opgroeien geeft een heel veilig gevoel. Dat kan ik wel uitleggen aan mijn collega's."

SELMA van der Burgh, reservist

Selma van der Burgh (31) woont sinds een jaar in de Wandelmeent. Naast haar baan als pianodocente werkt ze als reservist bij Defensie. Ze legt uit: "Het Korps Nationale Reserve is onderdeel van de landmacht. Het bestaat uit militairen die deeltijd werk verrichten voor Defensie, op oproepbasis. Een aantal keer per maand hebben we oefeningen. Soms duren die het hele weekend, soms zelfs de hele week."

“Ik denk dat iedereen op zich iets moet toevoegen.”

VEEL OVEREENKOMSTEN

Selma ziet veel overeenkomsten met haar werk bij Defensie en het wonen in een Centraal Wonen project als de Wandelmeent: “Heel veel mensen zien het sociale aspect over het hoofd van een beroep bij Defensie. Je werkt heel nauw samen als team, en je staat klaar voor de burgermaatschappij. Zeker als Nationale Reserve, omdat wij echt bedoeld zijn om binnen Nederland allerlei dingen te doen. We hebben heel vaak te maken met burgers, bijvoorbeeld bij sportevenementen of bij rampen. Dan moet je goed met mensen overweg kunnen en mensen goed kunnen inschatten. Sociale vaardigheden zijn veel belangrijker dan je misschien zou denken. Dat geldt ook binnen het team waar je nauw mee samenwerkt. Je kan soms een paar dagen dicht op elkaar zitten”.

MINDER EFFICIËNT

Selma vindt het prettig om bij een goed georganiseerde organisatie als Defensie te werken. Dingen zijn goed uitgedacht, iedereen werkt op dezelfde manier. Daardoor bestaat er een hoge mate van efficiëntie. “In de Wandelmeent is het minder efficiënt. Maar ik denk dat we het goed doen hoor, met de twee besturen en commissies die verantwoordelijk zijn voor deelstukjes binnen de straat.

Het verschil met Defensie is dat we in de straat overall heel democratisch met z'n allen over willen beslissen. Daardoor is het soms moeilijker om tot een besluit te komen. Bij een commandostructuur als Defensie is het helderder wie wanneer een beslissing neemt. Daardoor kan er adequaat en efficiënt gereageerd worden.”

IETS TOEVOEGEN

Nauw samenwerken met anderen is één van Selma's drijfveren binnen haar werk. Dat is ook iets wat ze in Centraal Wonen terugziet. Een andere drijfveer binnen haar werk is het helpen van mensen als dat nodig is. Dit ligt anders voor het wonen in de Wandelmeent. “Ik woon niet in de straat om mensen echt te helpen. Tuurlijk help je iemand wel als je dat kan, maar ik denk wel dat iedereen op zich iets moet toevoegen.”

NORIKO Yabe, Japanse

Noriko Yabe (37) is pianiste en past daarmee perfect in het standaard plaatje. Maar ze is Japanse, en heeft daarmee een andere achtergrond dan de doorsnee bewoner. Noriko kwam in 1997 vanuit Japan naar Nederland om te studeren aan het conservatorium. Sinds 2009 woont

ze samen met haar twee dochters van inmiddels bijna twaalf in de Wandelmeent. In Japan woonde Noriko in een gewone woonwijk. Centraal Wonen projecten zoals de Wandelmeent heb je daar niet echt. “Er bestaan wel wijken waar wat meer samenwerking is tussen mensen. Er is dan bijvoorbeeld een wijkcentrum en soms wordt er een zomerfeest georganiseerd. Maar vergeleken met de Wandelmeent is het veel groter, en het contact veel minder intensief. Samen eten en dingen delen gebeurt niet”, aldus Noriko.

GEEN 'NEE' KUNNEN ZEGGEN

Een tijdje geleden heeft ze een rondleiding gegeven door de Wandelmeent aan twee mensen uit Japan, iemand van een onderzoeksbureau en iemand van het ministerie. Maar Noriko weet niet of een woonvorm zoals de Wandelmeent ook mogelijk zou zijn in Japan. “Ik vraag me of het zou kunnen met de Japanse mentaliteit. Ik ben bang dat mensen niet meer zelfstandig kunnen zijn. Nederlanders zijn opener en directer, als ze iets niet willen of kun-

nen doen dan zeggen ze dat. Japanners staan erom bekend dat ze moeilijk nee kunnen zeggen.”

EVENWICHT TUSSEN SAMEN EN ZELFSTANDIG

Noriko legt uit dat de signalen die Japanse mensen elkaar geven subtieler zijn dan hier, waardoor het soms lastig is om ze op te pikken. Als het lijkt alsof iemand ja zegt, kan hij toch nee bedoelen. “Er wordt van je verwacht dat je dat aanvoelt. Dat zit ook in de opvoeding. Je leert bescheiden te zijn en daarnaast moet je kunnen aanvoelen wanneer iets niet gewenst is, ook al zegt de ander dat dat wel zo is. Dat gaat niet altijd goed tussen Japanse mensen. Wat dat betreft is het hier makkelijker: ja is ja en nee is nee.” Volgens Noriko zouden Japanners hierdoor in een straat als de Wandelmeent moeite hebben met het evenwicht tussen samen en zelfstandig: “Japanners zijn niet zo goed in de deur dichttrekken, hun zelfstandigheid zou snel verdwijnen. En dat is hier nou juist zo'n belangrijke factor; dat je ondanks het sociale aspect toch zelfvoorzienend bent”.

Marit 34

VOOR MIJ IS CENTRAAL WONEN, ALS IK NA EEN DAG WERKEN WEER LEKKER THUIS ZIT HEB IK MIJN VOORDEUR JUIST VAN HET SLOT ZODAT EEN IEDER ALLEEN MAAR HOEFT TE KLOPPEN...

Karel 39

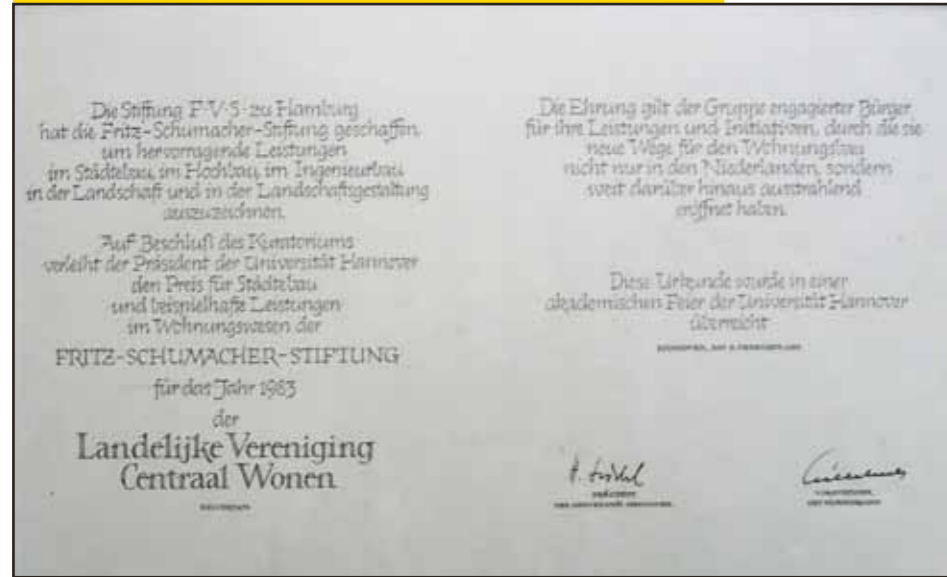
MIJN VRIENDIN EN IK ZIJN AL VIJF JAAR SAMEN. IN DIE TIJD HEBBEN WE EERST SAMEN IN EEN CW-GROEP GEWOOND, MAAR DAT BEVIEL NIET. WE KWAMEN GEWOON NIET AAN ELKAAR TOE: WE VONDEN DAT EEN GEVAAR VOOR ONZE RELATIE. NU HEBBEN WE MEER TIJD VOOR ELKAAR, VOOR UITWISSELING VAN ONZE GEVOELENS EN ZO.

Ineke 42

ALS STUDENT HEB IK IN EEN SOORT WOONGEMEENSCHAP GEWOOND. DAARNA EEN PAAR JAAR ALLEEN MET MIJN VRIEND IN EEN HUIS. DAT VONDEN WE ALLEBEI ZO ONTZETTEND SAAI!!, DAT WE OP ZOEK GINGEN NAAR EEN WOONGROEP EN GELUKKIG OOK GEVONDEN HEBBEN.

LVCW KRIJGT FRITZ-SCHUMACHER-PREIS

Op 13 december 1983 meldt DE WAARHEID, het 'Volksdagblad voor Nederland', op pagina 2 rechts onderaan, in een opvallend, klein bericht: Fritz Schumacher-prijs voor Centraal Wonen.

"Stichting FVS in Hamburg heeft de Fritz Schumacher Prijs 1983 toegekend aan de Landelijke Vereniging Centraal Wonen, die zich in Nederland beijvert voor de totstandkoming van wooncomplexen, gericht op nieuwe samenlevingsvormen."

en verder:

"Landelijke Vereniging Centraal Wonen kreeg de onderscheiding als een groep van geëngageerde burgers voor hun prestaties en initiatieven die daarmee nieuwe wegen voor de woningbouw hebben geopend, niet alleen van betekenis voor Nederland. In het bijzonder werd daarbij aandacht gegeven aan hun rol als feitelijke opdrachtgevers in het ontwerp- en bouwproces."

Wijlen Bob Fris nam toen tijdens een feestelijke academische bijeenkomst in de Universiteit van Hannover deze Fritz Schumacher Prijs - een Oorkonde, een Legpenning en een cheque van 20.000 gulden - in ontvangst. Dat Bob deze eer te beurt viel was vanzelfsprekend. Hij was immers de pionier die naast de Landelijke Vereniging Centraal Wonen ook het eerste CW-project van Nederland - de Wandelmeent te Hilversum - heeft opgericht.

Enig speurwerk leert dat wij met recht trots mogen zijn op deze prijs waarmee wij als Landelijke Vereniging CW in nobel gezelschap verkeren.

Op de lijst namen van illustere Nederlanders die door de jaren heen de prijs toegekend hebben gekregen, staan o.a. de Rotterdamse stedenbouwkundigen Van Traa en De Ranitz, beiden verantwoordelijk voor de wederopbouw van Rotterdam. Ook de Amsterdamse architecten Herzberger, Van Klingeren en Aldo van Eyck komen voor in het rijtje gelauwerden, evenals het ingenieursteam dat

de Zeelandbrug over de Oosterschelde ontwierp en het architectenbureau MVRDV dat o.a. de Villa VPRO op het Mediapark heeft ontworpen.

Met Centraal Wonen heeft de Stichting FVS voor het eerst niet-vakmensen bekroond!

Deze Stichting FVS staat voor de Duitse Alfred Toepfer Stiftung F.V.S., in 1931 opgericht door Alfred Toepfer, een welgestelde koopman uit Hamburg. Door toekennen van verschillende prijzen en beurzen hoopt deze stichting individueel talent te stimuleren en binnen Europa de integratie te bevorderen op het gebied van kunst, cultuur, onderwijs, wetenschap en maatschappij.

Een van haar speerpunten is 'in mensen investeren' en wordt gedragen door de overtuiging dat de individuele bijdrage van een ieder noodzakelijk is voor het welslagen van een gemeenschap. Mede door haar beurzen en

prijzen hoopt de stichting accenten te kunnen plaatsen in het Europese intellectuele en culturele leven en op die manier aan een constructief samenleven in Europa bij te dragen.

'Onze' Fritz Schumacher Prijs is een zg. vakprijs die door de Alfred Toepfer Stiftung jaarlijks werd toegekend voor bijzondere prestaties op het gebied van stedenbouw, ingenieursbouw en landschapsarchitectuur. De prijs is genoemd naar de Duitse stedenbouwkundige, architect en schrijver Fritz Schumacher (1869-1947). Hij tekende o.a. nog vlak voor zijn dood voor het ontwerp van de wederopbouw van de stad Hamburg na de Tweede Wereldoorlog. Alfred Toepfer was een grote bewonderaar van hem.

Omdat Bob Fris naast oprichter, tot het eind van zijn leven actief bewoner van de Wandelmeent in Hilversum was, staat De Oorkonde, geschreven in sierlijke letters, te pronken in de kast van het Luye Gat in de Wandelmeent. Daar kunnen we trots op zijn; als LVCW en als Wandelmeent.

Tekst **Maria van Alphen**

19 **GEHEEL**
anders

Harrie 62

MIJN HOBBY IS HET HOUDEN VAN ZEBRAVINKEN. IK DOE MEE MET WEDSTRIJDEN. IK HEB THUIS EEN GROTE VOLIÈRE EN BINNEN NOG VEEL RUIMTE NODIG. WAT DENK JE VAN AL DIE KATTEN DIE IN JOUW PROJECT LODEN?

Bernard 51

Van AlleKanten IK ZOU TOCH ECHT WEL MIJN EIGEN GEREEDSCHAP WILLEN HEBBEN. JE ZULT ZIEN, HEB JE IETS NODIG IS HET KWIJT, KAPOT, BOT, MIST ER IETS, IS HET UITGELEEND. NEE, DAT IS NIETS VOOR MIJ. IK LEEN WEL EENS IETS UIT AAN DE BUURMAN MAAR DAAR KAN IK VAN OP AAN.

PURMEREND

Bewoners bouwen zelf hun stad

Interview met Adri Duivesteijn

Wethouder Duurzame Ruimtelijke Ontwikkeling gemeente Almere

door **Flip Krabbendam**

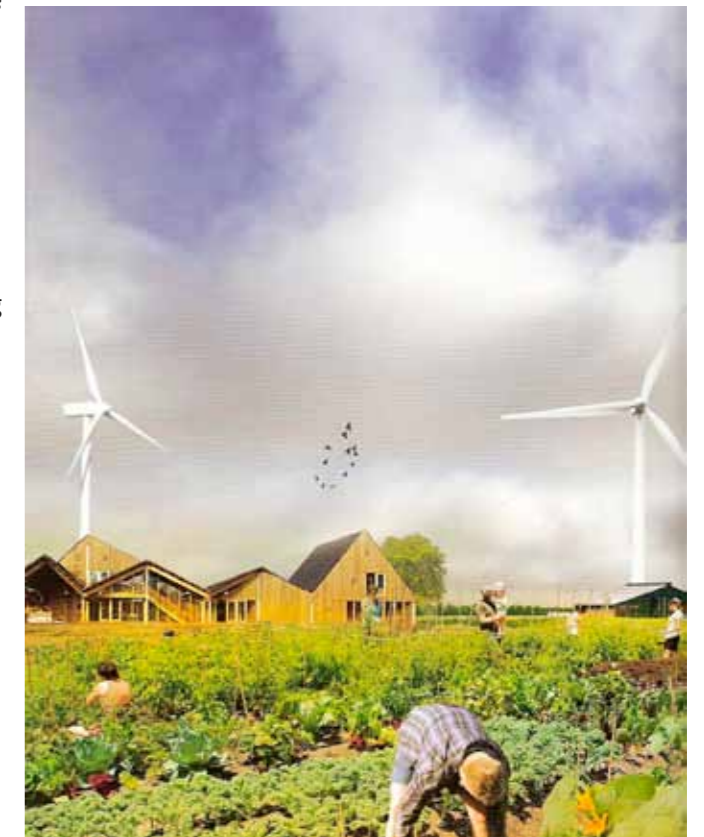
Adri Duivesteijn is een groot voorvechter van het idee dat bewoners zelf hun woonomgeving vormgeven. En omdat hij wethouder is, kan hij zorgen voor passende maatregelen om dit idee ook te verwezenlijken. Reden voor de redactie van GA om hem , ter gelegenheid van het 35 jarig bestaan van Centraal Wonen Hilversum, te interviewen. Want niet alleen in de jaren die voorafgingen aan de oplevering van dit project, in 1977, maar ook in de decennia hierna bleef het een zware opgave voor Centraal Wonen groepen om hun woonwensen om te zetten in een gerealiseerd project. Zij hadden kunnen kopen, maar dan zou deze woonvorm alleen bereikbaar zijn geweest voor degenen die bemiddeld genoeg waren. Dit was in strijd met het uitgangspunt van Centraal Wonen: deze woonvorm zou voor iedereen bereikbaar moeten zijn. Wonen in een groep moest een recht zijn en geen luxeartikel! Daarom werd bijna altijd gekozen voor sociale huurwoningen (soms in combinatie met koopwoningen). Dit betekende dat groepen in zee moesten gaan met een woningbouwcorporatie. Meestal leidde dat tot moeizame processen, waarbij bewonerswensen botsten op de belangen en op de macht van deze corporaties.

Koop voor iedereen bereikbaar

GA: De zelfbouwprojecten in Almere zijn allemaal koop. Is het daardoor nog voor iedereen bereikbaar.
AD: Wij hebben een IbbA regeling: 'Ik bouw betaalbaar in Almere', waardoor mensen die normaal gesproken in aanmerking komen voor huurtoeslag, nu zelf een woning kunnen kopen.

Keuzevrijheid

GA: Dat is heel wat, maar moeten zij dan niet toch genoeg nemen met een minimale standaard woning?
AD: Zij kunnen zelf een architect kiezen of zij kunnen kiezen uit een bouwboek waarin zo'n 80 varianten worden aangeboden, die allemaal kunnen worden aangepast aan de specifieke wensen van de bewoners. De stichtingskosten van zo'n woning bedraagt 185,000 euro en die kunnen ze financieren door de speciale IbbA starterslening.

Geen toetsing aan het bouwbesluit

GA: Daardoor zouden Centraal Wonen projecten dus geheel in de koopsfeer worden gerealiseerd, zonder dat het een luxeartikel wordt. Maar toch blijft er nog een belangrijk probleem over omdat bewoners van Centraal Wonen vaak iets willen dat volgens het Bouwbesluit niet is toegestaan.

AD: Hier heeft Almere een primeur! Eén van de zelfgebouwde woningen voldeed namelijk niet aan het Bouwbesluit: te weinig daglicht. Toch heeft B&W het plan goed gekeurd. Hierover verscheen toen een groot artikel in de Volkskrant en er werden vragen in de Tweede Kamer gesteld. Daarop droeg de minister voor Wonen ons op om in te grijpen. Toen heb ik gezegd dat we niet zouden meewerken. Dat was een confrontatie met de wet, die ertoe leidde dat de minister Almere voor 5 jaar vrijstelling heeft gegeven: in die tijd hoeven we de gebruiksvoorschriften in de woning niet te toetsen aan het Bouwbesluit!

Organische stedenbouw

GA: Dit soort dingen hebben we in de geschiedenis van Centraal Wonen erg gemist! Woningbouwverenigingen wilden niet meewerken omdat meegaan met Centraal Wonen een risico betekende: als het samenlevingsexperiment mislukte dan draaiden ze voor de kosten op. Gemeenten waren

terughoudend omdat zij de plannen van Centraal Wonen moesten toetsen aan de regelgeving.

Beide obstakels schijnen in Almere te zijn opgeruimd. Maar dan waren er altijd nog stedenbouwkundigen en het bestemmingsplan die in de weg konden staan. Wat is hun rol in Almere?

AD: Het is niet meer nodig een woningbouwproject of een buurt van bovenaf te plannen, zoals in de tijd dat de

woningwet ontstond, ruim een eeuw geleden. Mensen zijn nu mondig genoeg om zelf het initiatief te nemen. Daardoor kan een stad organisch groeien. Organische stedenbouw. De stedenbouwkundige is daarmee niet verdwenen, maar hij heeft wel een andere rol. Hij moet bewonerswensen faciliteren. Hierbij kun je bijvoorbeeld naar Amsterdam kijken. Er was een grachtenplan met rooilijnen, en dat waren de randvoorwaarden waarbinnen de bebouwing in de loop van de tijd kon groeien. Zoiets doen we in Almere ook: we maken een stedenbouwkundig plan dat allerlei verschillen toelaat. Dat kan

“Mensen zijn nu mondig genoeg om zelf het initiatief te nemen.”

per kavel anders geregeld zijn. Hiervoor maken we zogenaamde ‘kavelpaspoorten’. Een A-4tje waarop op een eenvoudige manier is aangegeven binnen welke grenzen je op dat kavel moet blijven.

Keuze uit verschillende woonsferen

GA: Toch een soort invloed van bovenaf.
AD: In het geval van Almere Poort laten we verschillende stedelijke milieus ontstaan. Losse woningen op een eigen kavel, zogenaamde grachtenpanden met een voorhuis en een achterhuis, rijtjeswoningen, alleenstaande villa’s, clusterwoningen, duurzame woningen, geheel houten woningen. Je zou dit een ‘geplande organische groei’ kunnen noemen. Hierdoor ontstaat een gevarieerde omgeving waar bewoners een keuze kunnen maken uit verschillende woonsferen.

Het Homeruskwartier, een staalkaart van zelfbouw

GA: Dit klinkt allemaal wel erg aantrekkelijk, is er al iets van gerealiseerd?

AD: We zijn bezig in Almere Poort in de wijk

‘Homeruskwartier’, dat een soort staalkaart is van wat met zelfbouw allemaal mogelijk is. Deze wijk wordt niet in een keer gebouwd, deze is in de loop van de afgelopen jaren kavel voor kavel gegroeid. We hebben het gebied zien groeien, nu is zo’n 90% van de circa 1800 kavels gebouwd of in bouw.

Stadsboerderij voor Centraal Wonen

GA: Als zich een Centraal Wonen groep zou melden in Almere, dan zouden ze dus alle kansen hebben...

AD: Misschien zullen deze groepen nog meer geïnteresseerd zijn in onze laatste ontwikkeling: voor de wijk Oosterwold zijn we bezig met een structuurvisie waarin grote kavels waarop in percentages verschillende bestemmingen zijn aangegeven: voor de bebouwing, de

verharding, publiek groen en ook voor landbouw. Zo kan een gevarieerde wijk ontstaan die gebruikt kan worden voor stadslandbouw. Zou dat niet iets zijn voor Centraal Wonen?

Goed voorbeeld doet goed volgen

GA: Ik zal het vermelden. Hartelijk dank voor dit interview en ik hoop dat het Centraal Wonen groepen zal inspireren om te komen kijken en om er bij hun eigen gemeente op aan te dringen jullie voorbeeld te volgen.

AD: Geen dank. En over het volgen van ons voorbeeld, in Frankrijk en in Engeland heeft men al interesse getoond in onze aanpak en in Engeland zijn wij voor het parlement en minister het voorbeeld van “Selfbuilding housing”.

GLUREN BIJ DE BUREN

Niets zo inspirerend als een kijkje nemen bij een ander! Niet alleen in levende lijve o.a. via het logernetwerk. Het kan ook via de website www.lvwc.nl Alle aangesloten lidprojecten zijn op onderstaande kaart te vinden. Eén klik met de muis en je zit zo in IJmuiden, Capelle a/d IJssel, Leeuwarden, Oldenzaal, Eindhoven, Breda.....

Hoeveel stippen zouden er over 5 jaar bij staan?

Ook nu zijn er nog steeds centraal wonen projecten in oprichting w.o.: in Haarlem, Driebergen, Schoonebeek, Utrecht en zelfs Frankrijk/Spanje.

CENTRAAL KOKEN

Overheerlijke gerechten om je medebewoners mee te verrassen

Fichi al rhum

Vijgen op rhum

1 kg verse vijgen
600 gr suiker
het sap van een citroen
1 vanillestokje
1 glaasje rhum

Als de siroop begint te koken, voeg je de vijgen toe en laat ze 8 - 10 minuten koken. Haal de vijgen er met een schuimspaan uit en laat de siroop nog 30 minuten koken. Haal het vanillestokje eruit. Laat ze dan afkoelen. Leg de vijgen in een glazen bokaal met hermetische sluiting. Bedek met de siroop en voeg een glaasje rhum toe. Bewaar op een donkere en droge plaats. Buon appetito!

Bereiding

Maak de vijgen schoon en halveer ze. Maak een siroop klaar met 1 liter water, het sap van een citroen, het vanillestokje en de suiker en laat koken tot de suiker opgelost is.

Jachtschotel

voor 10 personen

2 kg uien
2 teentjes knoflook
2 kg goulashvlees
2-3 eetlepels boter
zout en peper
paprikapoeder
3 eetlepels bloem
2 eetlepels tomatenpuree
500 milliliter maltbier
2 laurierblaadjes
1 bosje bieslook
400 milliliter crème fraîche

Bereiding

Pel en snipper de uien en de knoflook. Dep het vlees eventueel droog en snijd het in stukken. Braad het vlees in hete boter in porties aan. Bak de ui en de knoflook kort mee. Bestrooi met zout en

peper. Bestuif het vlees met de bloem en wat paprikapoeder en bak ze kort mee. Roer de tomatenpuree, het bier en 1,5 liter heet water door het vlees. Voeg de laurierblaadjes toe en breng het geheel aan de kook. Smoor het gerecht afgedekt ca. 2 uur in een voorverwarmde oven op 200 graden C. Roer het geheel 2 keer om tijdens het bakken om, voeg eventueel wat heet water toe. Maak de bieslook schoon en snijd hem fijn. Roer de kruiden door de crème fraîche en breng hem op smaak met zout en peper. Serveer het gerecht met extra crème fraîche.

Pouscous

Een kruidig en verwarmend gerecht. Ook gemakkelijk te maken als je voor veel mensen moet koken!

200 gram couscous
boullion
olijfolie
50 gram rozijnen (of gedroogde abrikozen)
1 courgette, van zaadlijsten ontdaan en in stukjes gesneden
1 aubergine, in blokjes van 2x2 cm gesneden
1 rode paprika, zaadlijsten verwijderd en in blokjes gesneden
1 rode ui, in halve maantje gesneden
2 tenen knoflook, gehakt
1 blik tomatenstukjes (400 gram)
1 tl kaneel
1 tl komijnzaad, gemalen
1 tl korianderzaad, gemalen
1 tl paprikapoeder (als je hebt, 'gerookte')
wat gehakte verse koriander en munt
250 ml volle yoghurt
1 el mayonaise
1 flinke teen knoflook, geperst
bosje gehakte platte peterselie
peper en zout naar smaak

Bereiding

Verhit in een ruime pan, met dikke bodem, een scheut olijfolie. Bak hierin de aubergine rustig, tot dit zacht en redelijk gaar is. Voeg dan de ui en knoflook toe. Fruit dit tot zacht en gaar. Voeg dan de courgette en de paprika toe. Bak ook dit tot het zacht en gaar is. Bak nu de specerijen even mee, tot de hele keuken heer-

lijk á la Marokko ruikt! Hierna mik je het blikje tomatenstukjes erbij en breng je alles rustig tot de kook. Draai het vuur zacht, doe de deksel op de pan en laat rustig door pruttelen. Als je tussendoor tijdens het roeren merkt dat het wel wat droog wordt, doe er dan een scheutje water bij. Doe de couscous in een schaal. Voeg de rozijnen of abrikozen toe. Giet de hete boullion (zo'n 200 ml, afhankelijk van de bereidingswijze op de verpakking) erop en dek de schaal af met een bord of stuk folie. Roer de yoghurt, mayo, knoflook, peterselie en zout en peper door elkaar. Dit is je zelfgemaakte, frisse knoflooksaus! Breng de groentensaus op smaak met zout en peper. Roer de couscous los met een vork. Stapel de couscous in een grote, platte schaal op in piramidevorm. Leg de groentensaus er omheen. Strooi de gehakte koriander en munt er overheen. Serveer met de knoflooksaus.

Tips

Maak deze maaltijd zo uitgebreid als je wil, met verschillende bijgerechten. Denk aan geroosterde amandelen over het gerecht. Pide of platbrood erbij. Een frisse salade van kikkererwten, komkommer, ui en sinaasappel. Leuk om in een originele Tajine te serveren. Als er eten overblijft: meng het door elkaar en eet het de volgende dag koud als salade!

Courgettesoep met Pecorino

Italiaans, Voorgerecht, 4 personen, Soepen

Moeilijkheidsgraad: 2/5
Kosten: €5.00

1 stuk courgette
0,75 liter kippenboullion
150 gram stuk pecorino
2 eetlepel olijfolie
2 eetlepel basilicum
1 eetlepel peterselie
1 theelepelt zout en peper
1 stuk ei

Bereiding

Snijd de courgette in kleine blokjes. Verhit de olie in een pan, voeg de courgette toe en fruit zachtjes glazig. Voeg de boullion toe en kook de soep in circa 15 minuten zachtjes gaar. Klop het ei los met de verse kruiden en kaas. Roer enkele lepels hete soep door het eimengsel en voeg dit dan al roerend aan de soep toe. Warm de soep nog even door, maar laat hem niet meer aan de kook komen.

Spaghetti con vongole

400 gram spaghetti
1 kilo levende vongole
2 teentjes knoflook
300 gram verse kleine tomatjes
half glas Italiaanse olijf olie
1 glas witte droge wijn
1 vuist grof zout
vers gemalen peper na smaak
peterselie

Bereiding

Laat de vongole in zeewater (of met grof zout gezout water) op z'n minst 30 minuten (max 1 uur) het zand uit spuiten. Was de tomaatjes en snijd ze door midden. Maak de knoflook teentjes schoon en snijd ze doormidden. Was de peterselie en snijd heel fijn de kopjes (niet de steeltjes). Zet een volle pan water aan de kook met het grove zout. Bak knoflook en de tomaatjes in de olijf olie in een grote

diepe braadpan of wok. Zodra de tomaatjes iet wat zachter worden, voeg de wijn toe. Op een laag pitje laten sudderen ong. 10 minuten (niet te droog koken, evt nog wat wijn toevoegen). Voeg de uitgelekte en schoon gespoelde vongole toe. Bedek de pan zodat de vongole zich openen. Zodra het water kookt de spaghetti koken, roer in het begin zodat ze mooi uit elkaar blijven. Giet de spaghetti 2 minuten voor de aan gegeven tijd af en voeg ze toe aan de vongole. Roer ze goed door de sauce gedurende nog 2 minuten op een laag vuurtje. Haal ze van het vuur af en voeg peper en peterselie op het laatste toe.

Serveren met gekoelde droge witte wijn.

ZOMER

Horoscoop

"HOE BESTAAT HET"

Leeuw

Deze zomer neem je graag weer de leiding. Je kunt op je lauweren rusten, want het door jou georganiseerde CW feest wordt een groot succes. Pas wel op met grote uitgaven, want er ligt een gemeenschappelijke tegenvaller op de loer.

Maagd

Deze zomer zit je lekker in je vel. Na een opknappbeurt ziet de gemeenschappelijke keuken er dankzij jouw oog voor detail weer piekfijn uit. Vergeet niet ruim voordat ze op vakantie gaan, je kampeerkooktoestel terug te vragen aan je burens.

Weegschaal

Na moeilijke en drukke tijden kom je er deze zomer weer boven op. Wees trots op jezelf en deel die blijdschap met anderen. Het organiseren van de gezamenlijke buitenpicknick vraagt veel minder energie dan je had verwacht.

Schorpioen

Tijd om te ontspannen deze zomer. Het lot lijkt je gunstig gezind. Waag eens een gokje op de jaarlijkse rommelmarkt, maar pas op: bij het watergevecht met je burens zit een ongeluk in een klein hoekje.

Boogschutter

De scheidslijn tussen intiem contact en vriendschappelijk omgaan met je burens is deze zomer niet helemaal duidelijk. Vraag bijtijds aan je burens waar ze heen gaan deze zomer, anders kom je elkaar misschien weer tegen.

Steenbok

Deze zomer maak je weer nieuwe plannen om je nog meer in te zetten voor CW. Wikkel voor de zomer de gemeenschappelijke financiën af zodat je niet voor verrassingen komt te staan. Zo kun je onbezorgd genieten van een welverdiend weekje fietsvakantie.

Waterman

Je energie niveau ligt niet erg hoog deze zomer. Pak nu eindelijk eens die cursus "macrobiotisch koken voor grote groepen" op, en werk aan je spirituele gezondheid. Het logeerkamernetwerk is echt iets voor jou deze zomer!

Vissen

Hou op voor anderen te denken, dat kunnen ze heel goed zelf! Maak je niet druk over het lage aantal bewoners op de vergadering, maar maak juist gebruik van het geringe aantal stemmen om jouw ideeën te realiseren.

Ram

Deze zomer is een goed moment om je koers te verleggen. Je gaat enorm genieten van het alleen/met je eigen gezin zijn. Wees niet verbaasd als na je vakantie de gemeenschappelijke ruimte paars geschilderd is.

Stier

Verspil geen tijd aan denken hoe je het niet wilt, maar bedenk eens hoe je het wel wilt. Deze zomer is een mooi moment om in het zonnetje dat goeie moeilijke gesprek te voeren. Je burens doen je een onverwachte geste, misschien krijg je wel hun krant tijdens hun zomervakantie.

Tweelingen

Je bent een echte kletskaus. Tijdens het gemeenschappelijk eten valt het dankzij jou nooit stil. Pak je kans deze zomer om dat te realiseren wat al lang in het vat zat, nu iedereen op vakantie is. Men zal je met blijdschap omarmen bij thuiskomst.

Kreeft

Het begin van de zomer start rustig. Maar let op voor je overgevoeligheid bij het bieden van hulp. Dus stel dit jaar een maximum aan het aantal huisdieren van je burens waar je voor gaat zorgen.

VERENIGINGSBUREAU LVCW
Bezoekadres:
Lauwrecht 55, Utrecht
Postadres:
Postbus 19163, 3501 DD Utrecht
Telefoon: 06-13015869
Bank: 2015796
Internet: www.lvcw.nl
Mail: info@lvcw.nl
Uitwisseling via: discussie@lvcw.nl

LIDMAATSCHAP
LVCW lidmaatschap voor woongemeenschappen: € 5,- per huishouden per jaar.
Voor initiatiefgroepen is het € 2,50 per huishouden per jaar (met een minimum van € 13,- per jaar).
Lid-woongemeenschappen krijgen 1 'Gewoon Anders' per 6 huishoudens.
Individueel LVCW lidmaatschap (inclusief 'Gewoon Anders' abonnement): € 13,- per jaar.

PRIKBORD
Voor woongemeenschap die nieuwe bewoners zoeken en voor mensen die een woongemeenschappen zoeken is er de gratis site: www.woongroep.net

BESTUUR
Voorzitter
Peter Bakker, Eindhoven
Secretaris
Hanneke Verdonk, Purmerend
Penningmeester
Gerard Koning, Groningen
Kandidaat bestuurslid
Riana Schoenmakers, Ede

SECRETARIAAT
Tienta Verlegh

ALGEMENE INFORMATIE
Kijk voor adressen van aangesloten woongemeenschappen, consulenten, verwante (ook buitenlandse) organisaties, de digitale 'Gewoon Anders', het logeernetwerk, studiemateriaal en allerlei actuele informatie over gemeenschappelijk wonen op: www.lvcw.nl
Op www.gemeenschappelijkwonen.nl ook adressen van andere woongemeenschappen en uitgebreide informatie voor nieuwe initiatiefgroepen en voor bestaande woongemeenschappen.

PSnel **I**Drukkerij
Pasklaar

Voor Verantwoord
Drukwerk en
Printwerk

www.drukkerijPasklaar.nl